

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Tel. +45 33 92 00 00
Fax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
Telex 31292 ETR DK
Telegr. adr. Errangeres
Girokonto 300-1806

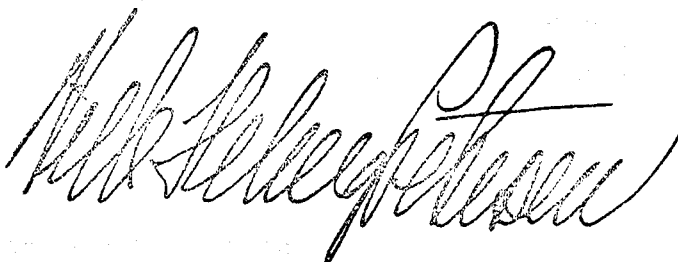
Bilag
1

Journalnummer
400.C.2-0

Kontor
EU-sekt.

6. december 2000

Til underretning for Folketingets Europaudvalg vedlægges i opfølgning af mødet i Folketingets Europaudvalg onsdag den 6. december 2000 Justitsministeriets notat om rækkevidden af hjemmelen i EF-traktatens artikel 42.

Justitsministeriet

Lovafdelingen

Dato: 21. november 2000
Kontor: EU- og Menneskeretskontoret
Sagsnr.:
Dok.: NHC20077

NOTITS

om

rækkevidden af hjemmelen i EF-traktatens artikel 42.

1. Efter anmodning fra Statsministeriet har Arbejdsministeriet udarbejdet et notat af 20. november 2000, hvor der tages stilling til, om EF-traktatens artikel 42 indeholder hjemmel til at vedtage EU-regler om, at det skal være muligt for personer, der flytter til Danmark med henblik på at søge beskæftigelse dér, at få dagpenge i Danmark fra første dag på grundlag af kvalifikationsperioder fra andre EU-medlemslande.

I notatet udtales følgende:

”Selv om ordlyden af den nugældende art. 42 ikke taler om samordning, kan der på baggrund af Domstolens praksis med styrke argumenteres for, at allerede nugældende art. 42 ikke rummer hjemmel til at vedtage foranstaltninger, der indebærer, at medlemsstaterne ikke fortsat kan stille krav om beskæftigelse af en vis varighed som betingelse for at blive optaget i en a-kasse og begære ydelser under påberåbelse af sammenlægningsprincippet.

Denne konklusion bestyrkes af, at det i formandskabets udspil foreslås eksplicit anført i art. 42, at hjemmelen vedrører vedtagelse af samordningsforanstaltninger.”

Justitsministeriet og Socialministeriet er enige i denne vurdering.”

2. Efterfølgende har Statsministeriet anmodet Justitsministeriet om at give en nærmere vurdering af Danmarks muligheder for at få medhold i et annullationssøgsmål ved EF-Domstolen, hvor det fra dansk side gøres gældende, at en fremtidig rådsvedtagelse, der forhindrer Danmark i fortsat

at stille krav om beskæftigelse i Danmark af en vis varighed som betingelse for at opnå dagpengeret i en dansk a-kasse, er uforenelig med EF-traktatens artikel 42.

EF-traktatens artikel 42 er en hjemmelsbestemmelse, der giver Rådet kompetence til at vedtage foranstaltninger vedrørende social tryghed. Bestemmelsen har følgende ordlyd:

”Rådet vedtager efter fremgangsmåden i artikel 251 de foranstaltninger vedrørende social tryghed, der er nødvendige for at gennemføre arbejdskraftens frie bevægelighed, især ved at indføre en ordning, som gør det muligt at sikre vandrende arbejdstagere og deres ydelsesberettigede pårørende:

- a) sammenlægning af alle tidsrum, der i de forskellige nationale lovgivninger tages i betragtning med henblik på at indrømme og opretholde retten til ydelser og beregning af disse
- b) betaling af ydelser til personer, der bor inden for medlemsstaternes områder.

Rådet træffer afgørelse med enstemmighed under hele den i artikel 251 omhandlede fremgangsmåde.”

Efter ordlyden af EF-traktatens artikel 42 fremgår det ikke, om der udelukkende er tale om en hjemmel for Rådet til at koordinere medlemsstaternes sociale lovgivninger for at sikre arbejdskraftens frie bevægelighed, eller om bestemmelsen rækker videre til også at indeholde hjemmel til at harmonisere medlemsstaternes sociale lovgivninger, f.eks. hvilke betingelser en arbejdssøgende skal opfylde for at kunne opnå dagpengeret i en a-kasse.

Som nævnt i Arbejdsministeriets notat har EF-Domstolen imidlertid i en dom af 28. februar 1989, sag 29/88, Wilhelm Schmitt, Sml. s. 583, fastslået, at ”EØF-Traktatens artikel 51 [nu EF-traktatens artikel 42] og forordning nr. 1408/71 omhandler alene sammenlægning af forsikringsperioder, der er tilbagelagt i de forskellige medlemsstater. Derimod *omfatter de ikke betingelserne for tilvejebringelsen af disse forsikringsperioder...* Bestemmelserne kan således *ikke anvendes til at fastsætte vilkårene for tvungen eller frivillig tilslutning af en social sikringsordning.*” [fremhævet her]

EF-Domstolen har ved denne dom fastslået, at den nugældende artikel 42 i EF-traktaten ikke indeholder hjemmel for Rådet til at vedtage EU-regler om f.eks. hvilke betingelser en arbejdssøgende skal opfylde for at kunne opnå dagpengeret i en a-kasse. Så vidt det er Justitsministeriet bekendt, har EF-Domstolen ikke i senere afgørelser gentaget eller fraveget konstateringen i Schmitt-sagen.

3. Såfremt det franske formandskabs forslag til ny affattelse af artikel 42 vedtages, indebærer dette, at ”samordningsforanstaltninger” udtrykkeligt vil fremgå af bestemmelsen. Bestemmelsen

vil herved blive bragt på linie med Schmitt-dommen, således at Rådets kompetence præciseres til udelukkende at vedrøre samordningsforanstaltninger.

Hvis det franske formandskabs forslag til ny artikel 42 vedtages, er det Justitsministeriets opfattelse, at Danmark vil kunne vinde et annullationssøgsmål mod Rådet ved EF-Domstolen, hvor Danmark har påstået annullation af en eventuel EU-retsakt vedtaget af Rådet, der forhindrer Danmark i fortsat at stille krav om beskæftigelse i Danmark af en vis varighed som betingelse for at opnå dagpengeret i en dansk a-kasse, idet EF-traktatens artikel 42 ikke indeholder hjemmel hertil. På den baggrund vil det efter Justitsministeriets opfattelse være ubetænkeligt for statsministeren at tilkendegive, at EF-traktatens artikel 42 med det franske formandskabs forslag til indarbejdelse af "samordningsforanstaltninger" ikke indeholder hjemmel for Rådet til at vedtage EU-regler, om f.eks. hvilke betingelser en arbejdssøgende skal opfylde for at kunne opnå dagpengeret i en a-kasse.